

Titel: 5. Taxem, [Eriksson] 022-0280

Citation: "5. Taxem, [Eriksson] 022-0280", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_022-shoot-workidacc-1992_0005_022_Eriksson_0280.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Cj»

5. 3-5 færem. 3 Modulationer-.. 9) 3.1 Por idioleken T-BW kan två fundamentale modul ationsproBodenr ' (taren) postulerass och • Jetioa x>ro sodem och relationen den emellan bildar relatione— faltet:

Denna selektion etablerar en neri10'. En norue karakter!seras alltra nntingen av eller f—.... ijQuisix turem kallæ modulation 1 (bete cknat s) ocli modula— tion 11 (beteoknat:). Modulationemas innehåll (—« avolutonde, faetctållande * I = inte-avelutande, fxågånde, hånvisande framåt på något foljan- 11) de) fdrklarar ur relationen' 3.2 Deeva två modulationstarera reflekterae på fdljånde eått i den materiella formen: r odulationerjarafonem; Tonlåge 1 * (beteclaiats /~/) i manifeeterat genom ett rela- tivt ? hdgfc tonlåge. foniu^e 11: (beteoknat: /> /), manifesterat genom ett rela- tivt, lågt tonlåge. i T) o o like. tonlågena vtirdera® som varianter av deøen båda para- fonem. 3.3 Det foreligger participation1^ mellan de b"tda modulationer- na pa det nuttet, att kan intrada i ctållet fdr t— , om flera nerue f dl jer på varandra i sarama neri. Jmfr. exenplet nedan, håmtat ur "Avh.lsS" blad ls rad.10-121 Perioden (nerln) anges med // //. Uttiycckøjunktionserna avgrånsas med / / och år delade i stavllcer. Får beteekningen av ak een tema hån- visas till H* // Qdåi obe ros Qju / pås / Qpå »fals /» opå »fal Qsdo / leik Qån / Qom Q& oman Q jet ha: / Qå hokt & / dam/ „hal „om „å „ma „jet ha* / « ha „å låkt Qå / dam // Baremot kan „aldrig på motsvarande oått vlkariera for ' * Hårav kan slutae, att I år exteneiv1^" t | intensiv1*^.

lyjLnt*. U.t-rCK

2

6.

3.4 F<513and* system kan utifrån ovenstående faetetflllae t&r idlo- 14) lekten i-nw s e lundamentalprosodem 1:

4. Aksenter. 4.X For idioleken T-BW kan tre fundamentale aksentorosodem1^ (tazea) postuleress * » H och . Deesa pro soden och relatio- nen dam emellan bildar relationsf alten s O ■■■> i O » « Jfei-eu eiektioner etablerar uttryksjunktionser16*8. En uttrycks- junktion består fbljaktilgen av en huvudstavolee (den eeek- terade stavelsen), som karakteriseres av * eller » , plus ett antal bistavelser (de selekterande etavelsema), vilkas karak- teriotik år 0 » Bessa aksenttaxem kallas aksent I (betecknad: ») , ;dceent 11 (betecknad: w) och aksent III (betecknad). 4.2 åessa tre aksenttaxem rel'lekteras på foljande satt i den raateriella formen: Aks ent oarafonem: fon i * (betecknad: /* /), manifesterad genom en huvudsak- li gen stigende ton (huvudton I, betecknad:). *!P.n IT s (betecknad: /f1 /), manifeBterad genoa en huvudsak- ligen fallande ton (huvudton II, betecknad: '.*}). ?on ITT . (betecknad: / /)* oanlfeeterad på tre sått: il) genom en huvudsakligen fallande ton (biton I, bo- ^ nu JTti(.nr1n(iinTOOr-m nnrT-nnrTmwn* tecknad - -) 1 uttryksjunktionens rdsta bistå- velse, når huvudetaveisen har ton I. b) genom en huvuds&kllgen stigende ton (biton II, betecloiad *) i uttryekejunktionenti slota bi- stavelfje, når huvudstaveisen har ton II.

3

7.

c) genom en synkretism mellan fallande och stigan- de biton (biton 0, betecknad f Q\) i uttrycks- funktionens ovriga stavelser (alltså ovriga sta- vel ser ån huvudstavelsen och den si sta stavel- sen). Det ar emellertid att marka, att denna synkretism understundom kan realiseras i ut- trycksfunktionens sista bistavelse.

3 Mellan aksent I och aksent II kan man registrera en synkre- ti em; '/' i enstaviga uttrycksfunktioner och i sådana ut- trycksfunktioner, som ur funktionen synpunkt måste behand- las som de enstaviga, nämligen de som innehåller som sista stavelse en hu&udstavelse, foregången av en eller flera bi- stavelser (dvs. av typen: BH, BBH, BBBH etc.; B= bistavelse, H= huvudstavelse). Tjtifrån etb samtal om de svenska och snderfydska s,k. "ord- tonema", som fag haft med fru Marie Bf errum (som emellertid t.v. inte vill godta min tolkning) tror fag mig kunna konsta- tera den skillnaden mellan Åsele-målet och Felsted-målet, att medan dei f'årra har synkretism mellan aksent I och aksent II i enstaviga (och därmed famstållda - se ovan!) uttrycksfunk- tioner, saknar Felsted-målet denna synkretism. Detta år en mycket viktig skillnad, emedan Felsted-målet dår- med tonalt kommer att ansluta sig till den, vad fag vill kal- la, "kinesiska typen", xieatWBL vilket Åsele-målet dåremot inte

gor. 4 Mellan * och »

i under vissa betingelser kan intrada i stållet for " , t.ex. /"myc Qå/ »mycket, men /Qf<5r *myc Qå/ = f5r mycket. På samma sått kan Q under givna betingelser vikariera får både 1 och " , t.ex. /'viss Qå/ =viset,subst. , men /Qpå Qå 'dån Qvis Qa/ =på det dår viset;/"ått Qå Qå 'dån Qa/ »efter det dår, men / at å & 'dån å/ »efter det dår, V V V V 1 ,n "n"111 Man kan dårfor fastslå, att det foreligger extrem participa- tion, varfor systemet av aksenter kan åskådliggoras sålund

Louis Hjelmslev, *Louis Hjelmslev og hans kreds,*

o

n